

Avd. för tillväxt och samhällsbyggnad
Sektionen för infrastruktur och fastigheter
Hans Lovén

Geodataavtal med ledningsägare/infrastrukturbyggare

Bakgrund

I kommunerna har man under många år benämnt mät- och kartverksamheten som MBK (Mätning, Beräkning, Kartframställning). Idag pratar man istället om geodata.

Många kommuner har s.k. MBK-avtal med ledningsägare/infrastrukturbyggare om användning av kommunal storskalig information – i första hand primär-/baskarta. Ett bra kartmaterial är nödvändigt för planering, projektering och förvaltning av ledningar och övrig infrastruktur som t.ex. vägar och järnvägar. En del MBK-avtal reglerar även nyttjande av översiktskartor och ortofoton samt annan geografisk information som kommuner kan tillhandahålla.

Flertalet MBK-avtal skrevs under 90-talet. Nu finns ett behov att se över dessa avtal, då det efterfrågas en mer homogen och standardiserad storskalig geografisk information från kommunerna. En ny nationell geodataportal som ger möjlighet att söka, titta på och ladda ner geodata från olika källor är under uppbyggnad med Lantmäteriet som huvudman. En utveckling av de kommunala kartdatabaserna har även skett sedan 90-talet avseende innehåll och struktur.

Det är naturligt att idag ersätta begreppet MBK-avtal med Geodataavtal.

Målsättningen i projektet är att kommuner och ledningsägare/infrastrukturbyggare har en gemensam syn på hur geodata i form av storskalig geografisk information kan utbytas och vad dessa data har för värde. Den storskaliga geografiska informationen är viktig för den samverkan som äger rum mellan kommuner och ledningsägare/infrastrukturbyggare. Intäkterna från Geodataavtalen är även viktiga bidrag till den kommunala produktionen av geografisk information.

Lagen (2010:566) om vidareutnyttjande av handlingar från den offentliga förvaltningen (grundad på PSI-direktivet) förutsätter att villkor för vidareutnyttjande ska vara relevanta och icke-diskriminerande för jämförbara kategorier av vidareutnyttjande. Självkostnadsprincipen gäller.

Det finns också en koppling till de markavtal som ledningsägare har med kommuner. I dessa avtal finns reglerat hur dokumentationen av ledningar ska ske, för att säkerställa att inte ledningar skadas vid grävningar. Dokumentationen är även väsentlig för att kommuner ska kunna förvalta den allmänna platsmarken på ett bra sätt.

Samverkan SKL och Lantmäteriet

Samverkansgruppen mellan Sveriges Kommuner och Landsting och Lantmäteriet har enats om att ta fram en gemensam objektspecifikation för Baskarta. Denna objektspecifikation är väsentlig att beakta i det projekt som nu SKL driver avseende Geodataavtal med ledningsägare/infrastrukturbyggare. Målsättningen för SKL:s och Lantmäteriets arbete med objektspecifikation Baskarta är att ta fram ett gemensamt innehåll och ett standardiserat gränssnitt (informationsutbytesmodell) för utbyte av information (förändringar) mellan kommunerna och Lantmäteriet. Föreslagna objekt i Baskarta stämmer väl med de objekt som ledningsägare/infrastrukturbyggare har angett som önskemål från kommunerna vid en Workshop den 20 oktober 2010.

Workshop

För att få förståelse för önskemål och roller har SKL bjudit in ledningsägare/infrastrukturbyggare till en workshop som genomfördes den 20 oktober 2010. Vid workshopen deltog representanter från el- och teleoperatörer, vatten och avlopp samt Trafikverket. Ett antal kommunala representanter deltog även. Dokumentation från workshopen har delgivits deltagarna.

Sammanfattning av viktiga frågor att lösa:

- Standardiserat format vid överföring av geodata (storskalig information)
 - ett förenklat leveransformat med objekt från primär-/baskarta
t.ex. fastigheter, byggnader, gator/vägar adresser, höjddata,
därutöver: ortofoto, översikts- och detaljplaner
- Ny mall för normal-Geodataavtal och prismodeller
 - önskemål från ledningsägare/infrastrukturbyggare att kunna beställa från kommunerna ur en produktlista
- På sikt samordna leverans av geodata till ledningsägare/infrastrukturbyggare
 - i första hand storskalig information från kommuner.

Objektspecifikation och Geodataavtal

Med utgångspunkt från genomförd workshop prioriteras framtagande av en objektspecifikation för geodata i form av storskalig information. Det är viktigt att denna objektspecifikation harmoniseras med den objektspecifikation för Baskarta som planeras tas fram i ett samverkansprojekt mellan SKL och Lantmäteriet. I ett senare skede, efter hörande av ledningsägare/ infrastrukturbyggare kan det bli aktuellt att enas om ett befintligt leveransformat och/eller ta fram ett nytt leveransformat.

Parallellt tas en ny mall för normal-Geodataavtal fram.

Organisation

SKL är huvudman för projektet. Till projektet knyts en styrgrupp, en referensgrupp och projektgrupper.

Styrgrupp:

- Marianne Leckström, SKL, beställare
- Per Henningsson, SKL
- Allan Almqvist, Malmö stad
- Marie Malmberg, Falu kommun
- Lars Börjesson, Skövde kommun
- Rune Olsson, Gotlands kommun
- Arne Jonsson, Huddinge kommun
- Jan Karlsson, Hässleholms kommun/ Göran Leiner, Nässjö kommun
- Sven-Erik Johansson, Kommunförbundet Skåne, bitr. projektledare
- Hans Lovén, SKL, proj.ledare

Referensgrupp:

- Jerry Sandin, Borås kommun
- Eddie Larsson, Gävle kommun
- Anders Carlström, Västerås stad
- Björn Wieslander, Trosa kommun
- Gunnar Blide, Göteborgs stadsbyggnadskontor
- Lena Larsén/Maria Roslund, Stockholms stadsbyggnadskontor
- alla ledningsägare/infrastrukturbyggare som vill delta
- Linn Varhaugvik och Pellas Mats Andersson, Lantmäteriet

Projektgrupp för objektspecifikation:

- Jan Karlsson, Hässleholms kommun
- Lars Börjesson, Skövde kommun
- Göran Leiner, Nässjö kommun
- Jan Wingstedt, Jönköpings kommun
- Göran Oredsson, Huddinge kommun
- Ulf Eriksson, Lantmäteriet
- Sven-Erik Johansson, Kommunförbundet Skåne, bitr.proj.ledare
- Hans Lovén, SKL, proj.ledare

Projektgrupp för ny mall för normal-Geodataavtal:

- Per Henningsson, SKL
- Allan Almqvist, Malmö stad
- Arne Jonsson, Huddinge kommun
- Göran Norberg, Örnsköldsviks kommun
- Göran Persson, Mariestad/Gullspång/Töreboda kommuner
- Björn Wieslander, Trosa kommun
- Sven-Erik Johansson, Kommunförbundet Skåne, bitr.proj.ledare
- Hans Lovén, SKL, proj.ledare

Styr-, referensgrupp- och projektgrupper träffas efter behov och om möjligt genom telefonmöten då det är lämpligt.

Tidplan

Målsättningen är att till den 30 juni 2011 ha tagit fram en objektspecifikation som är förankrad i kommuner och hos ledningsägare/infrastrukturbyggare.

Framtagande av ny mall för normal-Geodataavtal startar så fort som möjligt med målsättning att det finns ett förslag till den 30 juni 2011.

Förväntat resultat

Att SKL och representanter för ledningsägare/infrastrukturbyggare kan gå ut med rekommendationer till kommuner respektive ledningsägare/infrastrukturbyggare om hur nya Geodataavtal kan tecknas, där förenklade leveranser av geodata i form av i första hand storskalig information kan ske från kommuner till ledningsägare/infrastrukturbyggare.

Information

Det är väsentligt att information går ut till kommuner och ledningsägare/infrastrukturbyggare om SKL:s projekt. Målsättningen är att referensgruppen som innehåller representanter från kommuner och ledningsägare/infrastrukturbyggare träffas under våren 2011. Under samma tid planeras för information till kommunerna vid utsatta konferenser och via mail direkt till kontaktpersoner i kommunerna.